

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznika izide prihodnja številka „Slovenca“ v četrtek 17. t. m.

Dve sestri.

V preklicanem (se vé le od brezvernih liberalcev) srednjem veku ste dve sestri prav lepo in mirno druga poleg druge živeli ter človeštvo osrečevali. Skrbele ste za celga človeka vzajemno. Ravno zato pa je bila sreča in zadovoljnost na svetu vsestransko večja, kakor je pa zdaj. Zemlja, se vé, je bila tudi takrat solzna dolina, a nebó še ni bilo zgubljeno; trpelo se takrat še ni brez plače, toraj tudi lahko. Človek je bil takrat še božja podoba, bistveno vzvišen čez vse stvarjene reči. Povzdigovalo nad stvarjene reči je človeka že telo. Dasi ima z živalimi enake potrebe hrane, pokoja, itd.; dasi je rojeno in umrje, vendar nam oznanjuje, hočem reči, je takrat oznanoval vsaki ud, da je ud človeškega telesa, ne živalskega, tedaj ud višjega razreda, toraj tudi višjega spoštovanja vreden. Še vse divnejše pa je človeka takrat povzdigoval drugi njegov del, duh božji, neumrjoča duša. Zavest, da so vsi ljudje na zemlji otroci enega Očeta, je visokim in nizkim, bogatim in revnim odkazala pravo mesto; kjer pa je vsaka stvar na svojem mestu, tam je tudi réd, tam tudi mir in zadovoljnost. Za tak réd, tak mir ste ravno dve sestri prav lepo skrbele in sicer toliko laglje, ker ste tudi one dve imele vsaka svoj delokrog, vsaka svoje mesto.

Pa — moramo nehati; ker nekateri bodo rekli, da malo po pridigi dahne, tedaj ne gré v političen list, drugi pa, namreč liberalni bralci (N. B. če jih kaj imamo) ce'ó: „Male olet“

kaka bedarijal! Vkljub prvim in drugim hočemo reč poskusiti. Opomnilo nas je na to nekaj domačih, nekaj inostranskih časnikov, ki sicer niso s tem naslovom, vendar pa enako reč obravnavali in sicer ne le enkrat, ampak že mnogokrat. Sestri dve namreč nobedin drugi niste, nego Cerkev in država.

Cerkev in država! Mar li gré to vkup? Glavno vodilo je dandanes, kterega so si bolj in bolj osvojili tudi sicer dobro misleči: Ločitev Cerkev od države. Liberalci so še bolj umetno, ali pa bolj slepljivo, kakor kdo hoče, proglašovali: Prosta Cerkev v prosti državi. In kjer koli so na krmilo prišli, povsod so to vodilo izvrševali bolj ali manj strogo, v večjo ali manjšo nesrečo Cerkve in države, kakor so ravno po okoljšinah zamogli. Nikdo se ni tega prometa z večjo slastjo lotil, kakor brezverni, židovski časniki. Z vso mogoče zvižajo; z vsemi lažnjivimi, zapeljivimi, zavodnimi sklepi; z vsem zamutanim, slepljivim umovanjem so prosili, prigovarjali, dokazovali in prepričevali, da Cerkev in država imate vsaka svoj poseben delokrog; da druga drugi: Cerkev državi, država Cerkvi nič mar ne greste, tedaj se morate ločiti; da verospoznanje je le osebna, domača, privatna reč; da država mora biti brez vsakega verospoznanja, tedaj popolno brezverna, če hoče biti vsem pravična.

Nravnost, nravnost, pa za Boga, nikar ne vere! Narodnost, narodnost, pa brez pobožnega krščanstva! Patrijotizem, patrijotizem v domačem in javnem življenju, pa nikdar trejtalstva! Te in enake besede so se rabile in se še rabijo kot zdani

udarci, s kterimi se vsaki ugovor pobije, kot vrata in ključavnica, s katero se je vse zaključiti in izključiti, kar se hoče, kar ne služi, kar je na poti.

Tako se je začelo trobentati zlasti od l. 1848 na vseh straneh in se trobenta še dandanašnji povsod. Žalibog, da tudi nekateri slovenski časniki so hotli svoje zasluge imeti ter so z židovskimi volkovi začeli tuliti in vendar vedno zatrdujejo, da so dobri narodnjaki, dobri Slovenci ter da zastopajo ves slovenski narod — še celó — da je ves narod slovenski za njimi! Kdo pa jih je za to najel, kdo jim je posel izročil? Tega dokazati, se vé, da so pozabili; pa tudi nič ne dé, le treba predrzno zatrdovati in spet zatrdovati; kdor ne verjame, imeti ga in razglasovati za tihotapca, nazadnjaka, slaboumneža, goljufa in hinavca — bo že šlo, kar ne danes, pa juter, kar ne letos, pa drugo leto. In — spet rečemo: Žalibog, da se je dalo že mnogo našega ljudstva preslepiti, posebno mnogo novosti želne mladine, da v liberalnosti, v zaničevanju krščanskih dolžnost, v oholem preziranju narodnih običajev in posnemanju ptujih nekrščanskih navad iščejo neko posebno slavo, neko imenitnost in napredek. Napredek! da, pač; ali kam in v čem? V verno malomarnost, zato tudi v neznačajnost in poslednjič v brezbožno nevernost. „Exempla odiosa“, vidimo jih pa lahko na vseh straneh. Tedaj menda ne bode napačno, če taka „vodila“ malo natančnejše pogledamo; njih resničnost in njih včin Slovincem v pravi podobi pokažemo. (Konec prih.)

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

V Rimu od 30. junija do 7. julija 1881. Postanek Rima. Starodavni Rim pa krščanski Rim. Prva pot v cerkev sv. Petra in nekaj zgodine o njej.

Ker se je vršilo naše romanje v najtoplejšem letnem času, si lahko misliš, blagovoljni čitatelj, da to ni bilo potovanje ravno za kratek čas, ampak namen tega sem že pred naznanil. Da se je zbrala tako velika množica romarjev iz vsih slovenskih ali slovanskih pokrajin je prvi razlog, da se v svojem in svojih rojakov imenu poklonimo in zahvalimo sv. Očetu papežu Leonu XIII. za velik dar, ki so ga podarili za povišanje slave sv. Cirila in Metoda vsej katoliški cerkvi zlasti pa še slovanskim narodom; drugič, da bi si pridobili duhovne zaklade svetega leta na grobih sv. apostelnov in mučnikov; kajti sv. Oče Leon XIII. so že v drugič v 4 letih svojega vladanja razglasili jubilej ali sv. leto s popolnoma odpustki po vsej katoliški cerkvi; in slednjič tudi, da bi si ogledali sv. mesto, kolikor je bilo mogoče

v tem kratkem zlo toplem času, in njegove znamenitosti. Ker je, kakor že omenjeno, potovanje v Rim že večkrat lepo in obširno opisano, ne bom ponavljal opisovanja rimskih znamenitosti in krasnih cerkvá, ampak le toliko, kolikor ni tam omenjenega in pa iz stališča in skušnje našega romanja.

Rim se skliče v verskem pomenu „sveto mesto“, kakor je bil za Izraelce Jeruzalem in to še v višjem pomenu, kakor nekdanji Jeruzalem, ker bo zanesljivo ostalo, središče katoličanstva do konca sveta. Začetek tega mesta se stavi, v skrivnostne basni in v megleno ustno izročilo. Ako hočemo verjeti zgodovinarjem, ki o njegovem početku in razvitku zgodovino in zgodbe popisujejo in opevajo, je bil Rim ustanovljen 753 ali 754. l. pr. Kr. in sicer na 7 gričih od Romula.

Po našem štetju let so obhajali Rimljani rojstni dan njih mesta, dtó 21. aprila. Kako so Rimljani svoje mesto obljudili, je bilo že pred omenjeno. Vlada je bila v začetku samovladarske, kajti 7 kraljev je vladalo Rim in sednja mesta, ktera so si čedalje bolj osvojevali in tako svojo državo razširjevali.

Leta 510 pr. Kr. je bila oklicana ljudovlada (republika), ki je živela 479 let do rim-

skega cesarja Augusta 31 l. pr. Kr. — V tej dobi je rimska republika v vsakem oziru napredovala, tako v znanostih, kakor v vojnah, po kterih so si do dobe I. cesarja Augusta skoraj ves tedajni znan svet podjarmili. Ko je toraj svet taval v največi temi neznaboštva in malikovanja, ko je rimljansko ljudstvo obupalo nad močjo njih malikov, se obrne od tih proč h cesarju samovladarju, ter vstvari človeka za svojega Boga, ki naj bi ga obvaroval pred pretečim poginom. Ali tudi potem je šlo čedalje slabejše, svet se je bližal poginu in obupu. Vendar večni Bog, gospodar svetá, ni poklical človeštva v življenje, da bi končalo v obupanju; on je pustil narodom hoditi po njih lastnih potih, dokler so oni menili, da najdejo srečo brez njega; ko pa je bilo ob času cesarja Avgusta vsa upanje na boljšo prihodnost drugo za drugim uničeno, ko se je pogreznilo rimsko gospostvo v sužnost, ko je štel človeški rod le naj več sužnov in divjakov: tú se spolni božji sklep, kterega je On razodeval prvim staršem po njih padcu, kterega je hranilo izraelsko ljudstvo kakor, trdno spročilo. Bog pošlje svojega edinorojenega Sina, da odreši človeštvo.

Zgodilo se je v 29. letu samovladarstva

Politični pregled.

V Ljubljani 11. avgusta.

Avstrijske dežele.

Iz Dunaja 9. avgusta. Nemški cesar obišče danes v Išču našega presvetlega cesarja.

Iz Trsta. Govorica, da bi bili v Trstu zasačili mesarja Paolino, ki je bombo vrgel, se dosihmal ne potrjuje, marveč so vsi trije od katerih so govorili, da so v preiskavi, prosti.

Iz Trsta se je poročalo, da hočejo ogerski razstavniki blago nazaj vzeti, a temu se oporeka, marveč so še prosili prostora 300 □metrov na novo.

Iz Črnovic 8. avgusta. V današnji seji pod predsedništvom nadškofa Andrieviča je bil sprejet načrt kongresnih statut, ki obsega 33 §§ po referatu kongresnega odseka, kateri je sestavljen iz vladnih komisarjev in cerkvenih knezov. Jutro 9. bode zopet seja, v četrtek bode slovesno blagoslovljenje stolne kapele in potem sklep cerkvenega zbora.

Vnanje države.

Iz Petrograda 8. avgusta. Verhovni policijski načelnik Koslov pride v Moskvo, na njegovo mesto gubernator iz Harkovaga, generalmajor Gresser.

Novo francosko ministerstvo, „ministerstvo sprave“ ne ugaja konservativcem, niti radikalcem. V Nantes je bilo zbranih nad 2000 konservativcev, tam je dokazoval Nevé Bazin, da gre francosko pod sedanjo vlado poginu nasproti, ako se monarhija ne vpelje. Za njim je govoril general Charette o gorečnosti katoliških Francozov v Kanadi, katere je pred kratkim obiskoval. — Dva cerkvena kneza, nadškof in kardinal iz Tolouse in škof iz Grenoble sta zopet protestirala zoper nekrščansko poučevanje, to kaže, da od ministerstva sprave za cerkev ravno toliko dobrega pričakujejo, kakor od prejšnjega, katero so vrgli konservativci in radikali. Novo ministerstvo tudi v resnici ni drugega, nego varenje (fusija) privržencev Gambetto z unimi Ferry-ja, a brez njunih vodjev. Od ministerkega predsednika „Duclere“ pravijo, da se razume na spekulacije, a državnik ni. Oa je v gospodarstvenem svetu pri mnogih bankah,

med drugimi tudi pri „banque de Paris des Pays-Bas“, to pa je tistih zavodov eden, čemur na korist so šli v Egipt kontrolirati prihodke, kar je bil povod vseh spletek v Egiptu.

Sultan je proglasil Arabi-pašo za vstajnika, in turška armada pojde v Egipt — ali bo sodelovala z Angleži, ali na svojo roko postopala — nas bode učila prihodnost. Nemogoče ni, da bi se Anglež in Turek ne razumela, in bi Angleži ne ostali „beati possidentes“. Ta silno žalostni drama, pri katerem je toliko ljudi prišlo ob življenje in premoženje bi se potem dovršil na prid Angležu; Anglež in Turek bi si na razvalinah Egipta roke podala. — Vendar čakati je še, kaj poreče Arabi-paša, on se močno vtrjuje. Na zemeljski ožini med jezerom Abukirskim in Mareotskem čaka Angležev v svojih zakopih, železnico ima v svoji oblasti, isto tako tudi kanal, ki vodi vodo v Aleksandrijo. Ako bodo pa prodirali Angleži od Sueca sem, bodo tudi tam zadeli na Arabijeve vojsake. — V Zagazig se železnice križajo, od tod pelje tudi sladkovodni kanal, ki preskrbuje obrežje kanalovo in mesta na njem rečimo Ismailijo, Suec i. dr. z vodo. Ako vzame tem krajem vodo, bode moč napredovati le z veliko težavo. — Da pa Turčija proglašja Arabi-pašo za vstajnika je morda vzrok ta, da nima denarjev, brez denarjev se pa ni mogoče vojskovati, denar pa od Angležev dobiva ali je pa tudi mogoče, da se Turčija bolj boji Arabi-paše, da bi ne postal drugi Mehmed Ali, kakor Angležev, ki denar posojujejo in bolnemu možu ob Bosporu opiujata dajejo, da dremlje, pri tem ga pa, sedaj tu, sedaj tam oproste vladarskih skrbi.

Izvirni dopisi.

Iz Moravske okolice. Preteklo nedeljo se je pri nas obhajala redka slovesnost, namreč 50letnica ali zlata maša našega dekana in častnega kanonika, prečast. gosp. Jan. Tomana, ki bivajo in delujajo med nami že 37 let.

Kakor hitro se je zvedelo, da hočejo preč. g. kanonik svojo zlato mašo slovesno obhajati, se je začelo nenavadno gibanje med duhovščino

in farani; brez pretiranja smem reči, da ga pri nas ni bilo človeka, da bi se za nenavadno slovesnost več ali manj ne bil zanimal. Pa pustimo vse drugo in omenimo nekoliko neposredno slovesnost.

V saboto se je začelo živahno gibanje po Moravčah. Eni so postavljali mlaje, drugi so jih venčali, tretji vravnovali napise, katerih vam ne bom objavljal, bilo jih je prav mnogo in nekateri zlasti pomenljivi in ginljivi. Raznih bandercev in zastava: deželnih, cesarskih, papeževih je bilo brez števila; hiše so se iz majev in zastav komaj vidile. Da je bila cerkev po mogočnosti ozaljšana, si lahko mislite. Na predvečer se je sošlo že mnogo gostov in svatov; veselilo nas je, da so nas obiskali in emo videli večino naših nekdanjih duhovnih pastirjev, pomočnikov g. dekana, ki so po deželi razkropljeni v raznih službah. Lepo je, da so g. zlatomašniku njih dub. pomočniki iz hvaležnosti poklonili vso korarsko opravilo: zlato zavrtno verižico s križem itd.

Pri zlati maši so bili navzoči prečast. gosp. stolni prošt in stolni župnik kot zastopnika stolnega kapitelsa, in malo da ne vsa dekanijska duhovščina; bilo je duhovnov pri altarji kakih 26—27. Pridigovali so nekdanji Moravški kaplan, zdaj župnik v Kropi, č. g. Janez Kapus. Ljudstva je bilo od vsih krajev kar brezbrojno; gotovo zunaj cerkve dvakrat več, kakor v cerkvi, da je bila prenapolnjena. Radost se je brala vsem na obrazu ter se tudi na mnogi način izrazovala. Bila je res prava ljudska veselica katoliških okoličanov sploh in faranov še posebno. Še drugi dan je bilo 12 odličnih duhovnikov pri mizi.

Kar je posebno veselo bilo opazovati, je zlasti, da so prečast. gosp. kanonik trudapolno duh. opravilo pri toliki soperi nekako z lahkoto opravljali brez posebnega vtujenja. Bog nam jih obrani še mnogo let v blagor naše fare in škofije. Naj jim bode neblinjeno spoštovanje in zdajno počastenje saj nekolikošnje nadomestovanje, da so bili znabiti kdaj tú ali tam nezasluzeno prezirani. Ad multos annos!

V Zatični. Preteklo nedeljo se je vršila, kakor že naznanjeno, prerodka slovesnost demantne ali biserne sv. maše, katero so

cesarja Avgusta, da je bil rojen v Betlehemu na Judovskem Odrešenik svetá. Cesar ni slutil nič o tem velikem čudežu, o življenju in smrti Odrešenikovi na križu je cesarjev oblastnik komaj nekaj vzel na znanje, pa odrešenje se je bilo zgodilo, ter evangelji ali veselo sporočilo o njem, je bilo sprejeto od „vboh h“. Aposteljni so izrekli v svojem zboru v Jeruzalemu, da so poklicani v božje kraljestvo malikovavci in Judje; previdnost božja pa pelje prvaka aposteljniov sv. Petra v Rim, v glavno mesto sveta, in sicer tudi zato, da ne bi utegnili slabotni neznanogi misliti, češ, da je kršanska vera judovska vera, ako bi bil stanoval poglavar v judovskem mestu, Jeruzalemu. Ko so po oznanovanju sv. vere padali maliki in se rušili njih templji tudi v Rimu, je ta postal po slavni smrti sv. Petra in Paula središče krščanstva za vse narode na svetu. Brez tega središča bi morda o Rimu ne bilo več ne duha ne sluha.

Rim je bil ob času cesarja Avgusta naj bolj obljudena stolica in sicer do 330. leta pe Kr. dokler ni prenesel Konstantin Veliki svoje stolice v Konstantinopolj t. j. v mesto cara Konstantina — od tod ime Carigrad! Mestno prebivalstvo — plebs urbana — je štelo v dobi Avgustovi 1,250.000 duš; glave starašinskega in viteškega stanu okoli 10.000, ptujcev

do 50.000, vojskov je bilo 15.000; sužnjev meščanskih je bilo do 625.000; ostalih sužnjev 315.000; kar bi dalo za mesto Rim 2,265.000 prebivalcev. Ti so stanovali v 1700 hišah, velikih palačah ali v palačam podobnih hišah, in prosto ljudstvo je domovalo v 46.000 inzulah ali otokih; otok (insula) je obstajal iz nekega števila skupaj zidanih hiš; tako število (insula) skup zidanih hiš je bilo ločeno od drugih s prostorom naj manj 5 čevljev širokosti. Poleg tega je imel Rim za vso mogoče (malikovalske) bogove 400 tempeljniov, množino državnih poslopij in topliv, katerih ostanki in razvaline se še zdaj vidijo. Vodovodi so preskrbljevali 105 vodnjakov in 300 večih in manjših vodohranilišč. Za javno varnost in red v mestu so bile 4 mestne kohorte (krdela) z 6000 mož, ki so stale pod poveljem mestnega predstojnika (praefectus urbis), ki bi se v našem govorjenju imenoval mestni glavar ali policijski načelnik, z vladnim krogom do 100 rimskih milj; policijsko krdelo so bili bataviški konjiki (iz sedanje Belgije in Nizozemske). Poleg tih so stanovali v mestu tako imenovani pretorjani, (10 kohort) cesarska telesna straža, kateri so imeli na dan po 2 denara ali naši 2 stari petiči, kar je bilo v tisti dobi veliko.

V začetku razširjenja kerščanske vere je

rimsko cesarstvo štelo do 120,000.000 ljudi. Koliko milijonov zmed tih je bilo sužnjev, ni lahko določiti, na vsak način jih je bilo več kakor je bilo vsega svobodnega prebivalstva skupaj; saj jih je imel Rim, kakor že omenjeno, nad 900.000! Pač žalostna osoda tedajnega človeštva! Iz tega se lahko razvidi, da bi moralo človeštvo polagoma v obupu poginiti, da ni krščanska vera še v pravem času tistega iz pogina rešilo s tim, da je učila in vedno uči, da smo vsi ljudje, po božji podobi stvarjeni, po Jezusu Kristusu odrešeni ter bratje in sestre med seboj, kakor ena družina nebeškega Očeta. Strašna je bila splošna razuzdanost pri vsih narodih. S pregrehami in nasladnostmi so mislili neverniki, tako Rimljani kakor Grki, svojim izmišljenim hogovom služiti. Ali krščanska vera je čudežno pregnala temo raznih zmot in malikovanja. Padali so leto za letom ter se rušili malikovalski tempeljni pred resnico krščanske vere, ktera edina je zmčna ljudstva prav omikovati ter jih pripeljati h časni in večni sreči. Ravno Rim ima tolikanj starih monumentalnih stavb, ki pričajo s kolikimi overami se je imela boriti krščanska vera in ako bi ne bila zares od Boga, bi ne bila mogla nikdar sveta tako prenoviti, kakor ga je v resnici. (Dalje prih.)

obhajali tukajšnji nakdanji župnik preč. gosp. Janez Hinek. V svojem 86. letu so še primerno trdni in pri moči. Na mnogo let!

Ob 10. je pa ravno tú imel novo mašo sorodovinec bis. mašnika, č. g. Ludovit Hudovernik, duh. Lavantinske škofije. Obema je pridigoval prečast. gosp. Jurij Sterbenc. (Tudi nenavadno) župnik v Hrenovcah, stari znanec biseromašnika.

Domače novice.

V Ljubljani, 12. avgusta.

(Umestenje.) Pretekli pondeljek sta bila vmestena prečast. gosp. Peter Urh kot infilirani proš novomeški in prečastiti gosp. dr. Gogala, semeniški vodja, kot korar stolne cerkve.

(Nova maša.) V Škofji Loki je imel novo mašo čast. g. Andrej Kalan.

(Imenitno za duhovne in oskrbnike cerkvene premoženja.) Kakor je znano, so bili duhovniki in cerkve naše škofije v pretečenih 30 letih s tako imenovanim prepisnim denarjem ali pristojbinskim ekvivalentom silo občutljivo obloženi zato, ker je bila stara katastrska cenitev previsoka. Nova cenitev katastra je pri večem delu posestnikov znižana in tako se mora tudi ekvivalent po pravici znižati. V tacih mislih sem vložil tudi jaz lansko leto prošnjo do c. kr. urada za odmenjenje pristojbin ter prošnji priložil novi plačilni nalog za zemljiški davek in novi plačilni nalog za ekvivalent in sem še le letos po pretečenih 11 mescih dobil odgovor prav ugoden, namreč: „Slavno c. kr. denarstveno vodstvo v Ljubljani je s sklepom 25. sušca 1882 št. 2888 ukazalo, da naj se po višjem ukazu denarstvenega ministerstva od 1. vinotoka 1881 št. 29.896 ekvivalent premeri tako, da se bo 108kratni novi davek vzela za istino, od ktere se potem premeri 3% znesek za ekvivalentno plačilo. Po tem računu se bo pomagalo do manjšega ekvivalenta, in smem reči, da na tisoče manj bodo plačevali.

(V spomin rojstnega dne presvitelega cesarja) bodo letos kosilo dali 400 revežem v ljudski kuhinji, in sicer ne v petek 18. t. m. marveč v nedeljo, ker tačas imajo opravila ki pri tem društvu in tudi povabljeni gospodje preveč posla. Reveži bodo dobili, riža na juhi, mesa, prikuhe in kolača. Povabljeni in gledalci dobodo za 10 kr. gulaša in kruha. — Povabljenim gostom brez plače bode stregla požarna straža. V kuhinji bodo delale gospe, ki so na čelu temu zavodu. Povabljeni so pred vsemi dobrotniki temu društvu.

(Narodna veselica v Sežani 6. t. m.) kjer je zastopal društvo za „Narodni dom“ dr. Af. Moše, tajnik J. Hribar in dr. Papež je slavno izpala. Na kolodvoru v Sežani so sprejemali došle goste z glasnimi živio klici in muzična kapela 79. pešpolka je igrala popotnico „Naprej zastava slave“. Prišli pa so gostje iz Kranjskega, Istre in Gorice trg je bil ozališan z narodnimi in cesarskimi zastavami, gostje so se pomikal veselo na vrt g. Scaramanga, kjer so komaj vsi prostor dobili. Deputacija Postojnske čitalnice je sprejela tržaške goste s zastavo.

Veselica se je začela ob 6. uri s tombolo, srečke so klicali v laškem in slovenskem jeziku. Tombola se konča, predsednik veteranskega društva g. Räckke pride mimo muzične kapele z županom Mohorčičem, in kapela za igra cesarsko pesem. Veseli krik se razlega povzod in še se ponavlja, ko godba začne igrati: Avstrija, moj dom. Ob 7. uri se začne pesem: Slava Slovincem, in g. župan

Mohorčič pozdravi zbrane goste, ter razloži namen „Narodnega doma“.

Ko se hoče predsednik vet. društva g. Räckke pri županu posloviti, prehití ga g. župan ter mu s srejskimi svetovalci vred čestita za njega hrabro obnašanje pri znanem napadu v Trstu, mu trikrat „slava zakliče“ sicer so g. Räckke od vseh strani pozdravljali in popraševali za dr. Dornom.

Občnega veselja ni kalil najmanjši nered, in trije narodi so praznovali v prijaznem trgu svojo bratovsko svetkovino. Ob 11^{1/2} so zaigrali še cesarsko pesem in vdeleževalci so se razšli v spomin, da so preživeli veseli dan.

Razne reči.

— V Trstu je bilo velikansko vmestjenje mil. novega škofa, dr. Jan. Glavine pri najlepšem vremenu. O priliki kaj več.

— V šolskem okraju Kamniškem so razpisane te-le službe. 1. V Zalogu p. Komendi na Irazrednici 400 gl. in stanovanje. 2. Na Irazrednicah v Dovskem, v Ihanu in v Krašaji po 450 gl. in stanovanje. Prošnje do 15. septembra t. l., stalno eventual začasno. V šolskem okraju Litjskem. V Kresnicah učit. služba 450 gl. in stanovanje. Stalno, eventual začasno do 20. avgusta 1882.

— Letina na Francoskem bode le srednja, nov pridelek je slabše mimo lanskega. Pretečeno leto je bila letina na vzhodnem in jugovzhodnem Francoskem slaba, a dobro na severnem in severno-zahodnem delu. Letos je pa narobe, poročila iz vzhoda so dobra, a iz zahoda bolj slaba.

— Iz Kahire. V Bulaku, pristanišči za Kahiro, kjer je svetovno znan egiptovski muzej, imajo frančiškani pastirstvo nad katoliki in lepo kapelo. Tri frančiškankе vodijo dekliško šolo, kamor hodi nad 30 učenk.

Posebno važen pa je zavod gospe dobrega pastirja v Schubri, predmestju na sever Kahiri, kamor pelje cesta z drevoredom kar na ravnost izpeljana. Sestre vodijo tam zavetišče za spokornice, velik pensionat za deklice, sirotišnico in unanjo šolo za kakih 600 otrok. Na korist verski vzgoji otrok vodijo tudi nekatere dekliške družbe (kongregacije) ki so primerne otroškim letom, namreč družbo angela varha in blažene Device Marije. Sirote se oglašajo dan na dan, posebno pa otroci ubogih Koptov in Manoritov. Veliko revežev dobiva hrane, bolniki pa zdravil. Šolske skušnje so sijajne in vdeleže se jih vsi stanovi. Novo unanjo šolo so osnovalе gospe dobrega pastirja iz Kahire, kjer poučuje 9 sestra v 5 razredih 250 večidel revnih otrok; isto tako so postavile drugo hišo med Kahiro in Šubro, kamor gredo vsako jutro tri sestre, da poučujejo 80 ubogih otrok.

Sicer so v Egiptu cerkvene naprave posebno na sueškem kanalu, kamor je družba sueškega kanala precej poklicala katoliške redovnike, da skrbе za verske potrebe delavcev. Tako imajo v Suecu frančiškani (3 duhovni in 2 brata) pastirstvo katolikov in deško šolo z kacicimi 40 učenci. Samostanček s prijazno cerkvijo ki ima tri oltarja, je na vzhodni strani pristanišča. Gospe dobrega pastirja (7 redovnic med njimi 2 Nemkinji) preskrbujejo dobro vrejeno bolnišnico, sirotišče, pensionat, in za kratkega časa tudi prosto šolo za 40 ubogih otrok. Tudi spokornice najdejo zavetje.

V I-mahiji, ob sredi sueškega kanala je prijazen frančiškarski samostan, kjer sta dva patra in brat. Poleg njega je mala cerkev s 3 altarji. V samostanu frančiškank, kjer je

5 sester vzgajajo in poučujejo 40 dekličev; tudi je tam nekaj sirot. V Port Sajdu na severnem koncu sueškega kanala ob sredozemskem morji je katoliška farna cerkev in poleg nje samostan oo. frančiškanov, kjer so štirje patri. Cerkev je sicer v naglici postavljena, ima pa vendar prostora za 2000—3000 katolikov. Sestre dobrega pastirja imajo samostan ob morskem bregu, ki se tukaj po naplavu razširja. Prebiva v njem 25 sester. Zavod za spokornenke ima 14 oseb, v šoli je 10 notranjih in 45 unanjih učenk, v sirotišči je 41 otrok. Tudi vodijo mestno bolnišnico, kjer je na leto od 200—300 bolnikov, l. 1880 na 1881 je bilo 240 mohamedanov, 36 katolikov, 18 protestantov, 17 grških razkolnikov, 1 judinja in 3 pogani. Hišna kapela je sicer siromašna, a snažna in ozališana.

Po drugih egiptovskih mestih so še od srednjega veka samostani oo. frančiškanov, kjer sta v dušnem pastirstvu 1 ali 2 patra, tako v Damiette od l. 1250, v Rosette od 1298, v Mansuri, Kafr-Zajat, Fajum, Damanhur, Tantah, Mohallet, Šaluf; v Damietu imajo 4, v Mansuri 6, v Kafr-Zayat 3 frančiškanske šole s 70—80 otroki.

Za Nilom navzgor v srednjem in zgornjem Egiptu notri do Nubije je cela vrsta misijonskih postaj skoraj po vseh večih krajih tako n. pr. v Massara, Siut, Girgeh, Lukson i. dr. v Nubiji na otoku Philae, v Hartumu in po drugih krajih v osrednji Afriki.

Ti zavodi so se prav lepo razcvitali, vlada in ljudstvo jih je čislalo, setev v znoji je pričakovala dobre letine. Vse te naselbine so vsled bombardovanja v Aleksandriji v največi nevarnosti. Šole so uže tako povsod mogle prenehati. Od vseh krajev nam še ni znano, vendar toliko vemo, da v Aleksandriji so ostali bajé le oo. frančiškani.

VIII. Splošni avstrijski učiteljski zbor.

Iz Liberca 3. avgusta. Do danes se jih je oglasilo za učiteljski zbor 1900, in sicer 872 učiteljev in učiteljic in nekatere učiteljice rokotvora, drugi so obrtniki in uradniki iz Liberca in okolice. Mesto je ozališano z zastavami; brezplačno stanovanje dobi, kdor se oglasi, sicer se je vse preskrbelo na složnost vdeležencev.

Danes ob 7. uri je bilo predzborovanje. Za prvosednika so izvolili ravnatelja Bobies, ki je dosihmal bil prvosednik vsem učiteljskim zborom.

Prvomesnik pripravljavnega odseka je pozdravil zbor. — Govoril je potem župan pl. Ehrlich, ki je povdarjal, da je Liberc nemško mesto, njegovi prebivalci vedo ceniti pouk in je zaklical slavo presvitemu cesarju. Za predmet obravnave pri zborih 5. in 6. so nasvetovali naslednjih šest točk, ki so bile sprejete brez daljne debate.

I. Za prvo glavno zborovanje.

I. Predvzobražba učitelja in vzobražba za njegov stan (Vor- und Fachbildung des Volksschullehrers).

Vzroki: A. Predvednost (Vorstudium) za ljudskega učitelja, kakoršno zahteva šolska novela (§ 32 ki se glasi: predvzobražba za učitelja šče obsega sploh tiste nauke, v katerih se poučuje v meščanski šoli) znižuje prav globoko vednostno vzobraženje učiteljevo, in bi pripeljalo do tje, učiteljski stan postaviti v dobo politiške šolske vstave.

B. Ta napotek (passus) v noveli bi učiteljski stan izročil nadjerebstvu cerkvene vlade,

in posledica njegova bi bila vpeljava duhovenskega nadzorništva.

C. Vsi omikani stanovi sploh žele zadostiti duhu časa, tedaj mora tudi stan ljudskih učiteljev si prizadevati, da bude na vrhuncu časa in zato se mora delati:

- Vednostno in strokovno izobraženje naj se loči.
- Za učiteljski stan kot predvednost se tirja izvršenje srednje šole (gimnazije, realke) nekaj zaradi duševne zrelosti k strokovnemu izobraženju, ker je dosihmal uganjena starost za vstop v strokovno šolo prenizka, nekaj pa zaradi pičle predvzobražbe nastoplega gojenca, ki onemogoči ga pridobiti dostojne učenostne stopnje.
- Učeniku je potreba vednostne predvzobražbe zavoljo njegove veljave v navadnem življenju.
- Potreba mu je predvzobražbe, da se pozneje sam more vzobraževati.
- Tudi za ta slučaj, da si lahko voli drug stan, ako nima veselja in ljubezen do učiteljskega.
- Zaradi tistih pravic, ki pristujejo le vzobraženim stanovom.
- Tudi zaradi gmotnega stanu, da lahko zahteva boljšo plačo.

D. Strokovna vzobraženost obsega le pedagogške nauke, traja le 2 leti in se ima gojiti na učiteljskih vzobraževališčih in na vseučiliščih. Poslednje ima biti za izgleden zavod manjšim zavodom (Zweiganstalten).

E. Učiteljska imajo biti jednaka teologiškimi zavodom, za glavne učitelje naj bodo le naj sposobnejši možje, kar se tiče vednosti in pedagogične znanosti.

F. Glavni učitelji imajo imeti višo plačo, kakor učenci srednjih šol.

G. Država ima nalog, utemeljiti ustanove za vednostno vzobraženje vrlih učiteljev in posebno sposobne učitelje poslati vsaj dve leti na kako vseučilišče.

Nasvet. društvo učiteljev in učiteljic v Znojmu (poroč. Fr. Böhm.)

II. Iz kakšnih vzrokov ne morejo učitelji pritruditi šolski noveli sploh.

II. Za drugi glavno zborovanje.

3. Nova obrtnijska postava napram šoli.

Reki (Thesen). 1. Šola in obrt sta si v mnogoteri zavezi; doslednje morejo tudi biti postavne podlage, na katerih slonita šola in obrtnija, v zvezi, druga drugo spopolniti.

2. Obrtno vprašanje ne more se rešiti samo potem socialne osnove, v prvi vrsti je ono vprašanje po vzobraženost.

3. Ljudska in meščanska šola ozirate se, kolikor s tem ne škodujete splošnemu nalogu ljudske šole, pri vseh svojih naukih na obrtne koristi. Tirjatev časa je, da se sploh vpeljejo obrtnijske šole v zvezi z ljudsko šolo.

4. Obrtno šolstvo uravna državna obrtna šolska postava.

5. Bistveni predpogoj za pospeh obrtnega šolstva je osnova vzobraževalnih tečajev za učitelje obrtnih šol na uže obstoječih c. kr. državnih obrtnih šolah.

6. Spricalom obrtnih šol mora se dopuščati večja veljava (§ 24 alineja nouvelle.)

7. Poglavitni nalog obrtnim zadrugam je, da ustanove, goje in pospešujejo obrtne šole. (§ 44 al. d.)

8. Otroško delo po tovarnih in obrtnih podjetjih se more omejiti na najskrajnejšo

mero. Otroci, preden dovrše štirinajsto leto se ne smejo jemati za redna dela.

9. Za redna dela po tovarnah se smejo otroci jemati le s privoljenjem šolske oblasti. Delati ne smejo od 6 ur na dan (§ 80 obrt. reda 20. decembra 1859)

Tržne cene v Ljubljani.

2. avgusta.

Pšenica banaška hektoliter 8 gl. 80 kr.; domača 7 gl. 80 kr. — rež 5 gl. 04 kr.; — ječmen 4 gl. 23 kr.; — oves 2 gl. 60 kr.; — ajda 5 gl. 85 kr.; — proso 5 gl. 85 kr.; — kornuza 6 gl. 80 kr.

XIII. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

Goasp. Šrol Franc, župnik v Ljutomeri	5 gld.
„ Kukovec Janez v Ljutomeri	1 „
„ Jurkovič Davorin v Ljutomeri	1 „
„ Gomilšak Jože v Ljutomeri	1 „
„ Ivančič Jože v Ljutomeri	1 „
„ Kocbek Boštijan v Ljutomeri	1 „
„ Šlamberger Anton, c. kr. notar v Ljutomeri	2 „
„ Fišer Ivan, notarski kandidat v Ljutomeri	1 „
„ Mravljak Anton, odvetnik v Ljutomeri	2 „
„ Simonič Janko v Ljutomeri	2 „
„ Šoštarčič Ferdo iz sv. Križa	1 „
„ dr. Lebar Josip iz sv. Križa	1 „
„ Pečnik Janez, župnik v Podgorjah na Koroškem	2 1/2 „
„ Marinič Janez, župnik v Lipi na Koroškem	2 „
„ Lesjak Val., župnik v Dvoru na Koroškem	1 1/2 „
Skupaj	25 gld.
K temu v prej. listu izkazanih	1278 „
Skupaj do zdaj 1303 gld.	

nabral in poslal g. J. Gomilšak v Ljutomeri.

Javne dražbe.

14. avgusta. 1. eks. drž. pos. Jurija Bizjak iz Dola (Lusthal) 2391 gl. 80 kr. Brdo. 2. eks. grajščine Ober-Erkenstein. Dež. sodnija v Ljubljani. 3. eks. drž. hiše Franceta Legat jezderske ulice v Ljubljani. Ljubljana. 3. eks. drž. grajščine Kanderše pri Vače. Dež. sod. v Ljubljani.

16. avgusta. 1. eks. drž. pos. Tomaža Sterle, Šmarata 1860 gl. Lož. 1. eks. drž. Janeza Strukelj iz Zavrha 600 gl. Lož. 3. eks. drž. Andreja Rupar iz Lošnjak 1435 gl. Lož. 2. eks. drž. Uršo Križman sv. Jur p. Ljubljano. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Franceta Petrič iz Loga. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Matija Juršič iz Črnece vasi 816 gl. Kostanjevica. 1. eks. drž. pos. Franceta Hodnik iz Gorenje vasi 4585 gl. Logatec. 1. eks. drž. posest. Franceta Čujnik iz Zgornjih Gradišč 3526 gl. Kostanjevica. 3. Povzeta eks. drž. pos. Andreja Gostiše iz Zgornje vasi 4400 gl. Logatec. 3. Povzeta eks. drž. Marije Srajbas iz Dolenje vasi 1275 gl. Logatec. 1. eks. drž. pos. Janeza Gorenc iz Verhpolj 975 gl. Kostanjevica. 1. eks. drž. pos. Matija Juršič iz Črnece vasi 815 gl. Kostanjevica. 3. eks. drž. pos. Jožefa Posega iz Strane 3135 gl. Senožeče. 1. eks. drž. pos. Jerneja Turk iz Hudega vrha 712 gl. Lož.

17. avgusta. 3. eks. drž. pos. Jurja Makovec iz Kumuika (Preddvorom.) Kranj. 1. eks. drž. pos. Janeza Hude iz Malenske vasi 4890 gl. Rudolfovo.

18. avgusta. Prenesena eks. drž. pos. Janeza Svete iz Preser 2645 gl. Vrhnika.

19. avgusta. 2. eks. drž. pos. Šerjak Marjeta iz Iške vasi. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Mateja Stefanič iz Lokvic 1763 gl. 83 kr. Metlika. 1. eks. drž. pos. Niko Skala iz Podzemelj 1530 gl. Metlika. 1. eks. pos. Jože Mikolič iz Travnika 985 gl. Ribnica. 1. eks. drž. pos. Jože Šega iz Travnika št. 74, 663 gl. Ribnica. 1. eks. drž. pos. Gasperja Knaus iz Travnika 80 gl. Ribnica. 3. J. Peternel iz Studenca 1100 gl. Ljubljana. 3. 3 eks. drž. pos. Janeza Bajuk iz Metlike, 2260 gl. Metlika.

Umrli so:

8. avgusta. Angela Davč, 6 dni. Katarina Okorn, 3. mesec. Janez Pičinin, 1 mesec, France Meze, 16 dni.

9. avgusta. Ana Leskovic 8 dni. Blaž Küfer (Žerouk) 61 let, oslabljenje. Oskar Jarec, 1 1/2 l. griža.

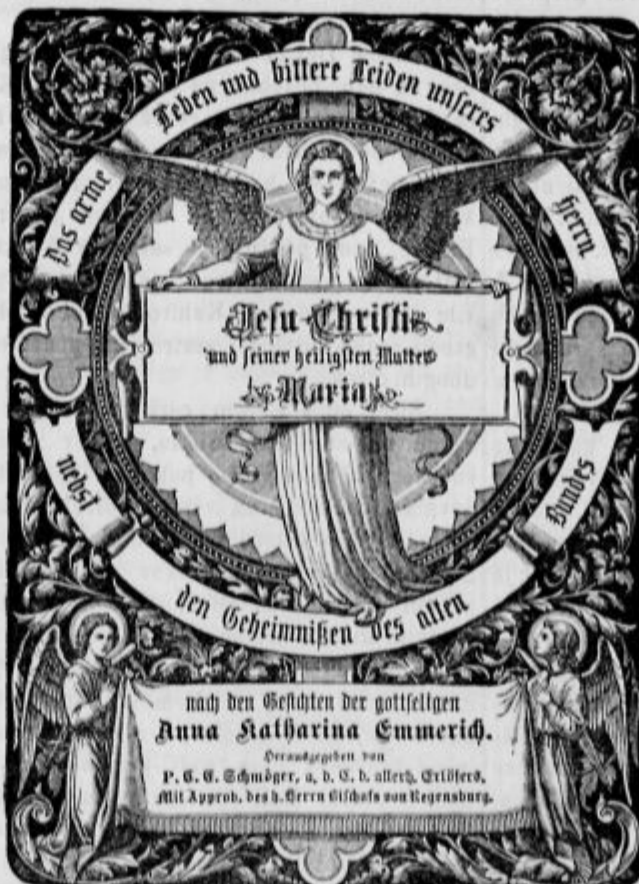
V civilni bolnici 4. avgusta. Marjeta Jager, gostja, 70 let. Ana Stare, gostja 66 let.

10. avgusta. Terezija Podhrbnič, 78 let, vodenica.

Telegrafske denarne cene 11. avgusta.

Papirna renta 77.05 — Brobarska renta 77.70 — Zlata renta 95.70 — 1860letno državno posojilo 130.75 — Kreditne akcije 321.80 — London 119.75 — Cos. kr. aktivi 6.64 — 2. frankov 9.52.

Izvrstna knjiga.

Sedaj je ta lepa knjiga dovršena, toraj ponavljamo svoje prejšnje priporočilo, ter želimo, da bi se ta izvrstna knjiga širila med občinstvo. Slehern, ki to bere, mora se čuditi, koliko novega in dosihmal neznanega se mu tu pripoveduje iz življenja in trpljenja Izveličarja sveta in njegove preblazene Matere, koliko novih krajev stopa tukaj pred njegovo duševno oko. Posebno zanimiva pa postane knjiga s tem, da ima izvirne dosihmal še nikjer natisnene slike, ki branje počitujejo, ki se na tanko zlagajo z besedo, s katero je pripovedovala blažena Katarina Emmerih to v svojem zamaknjenju.

Vsa knjiga pa stane broširana 8 gl. 40 kr., jako lično vezana v izvornih platnicah 11 gld. 76 kr. — Kravno vezana knjiga je razne cene do 25 gl.

Naročila sprejema
Katoliška bukvarna
v Ljubljani.